

Αθηναϊκό Κέντρο Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών -
“ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ”

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Ενημερωτικό έντυπο 1^{ου} τριμήνου λειτουργίας Κέντρου Εξυπηρέτησης
(19/10/2020 - 19/01/2021)

Φεβρουάριος 2021

Α. Πρόλογος Προέδρου Αθηναϊκού Κέντρου Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»

Το Αθηναϊκό Κέντρο Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», με εταίρους τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών και το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών, αποτελεί ουσιαστικό αρωγό σε κάθε προσπάθεια για την προώθηση των εξωδικαστικών μορφών επίλυσης διαφορών. Από την αρχή της λειτουργίας του παρέχει υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, έχοντας μέχρι και σήμερα εκπαιδεύσει πάνω από 1.000 διαμεσολαβητές, ενώ διεξάγονται πληθώρα εκπαιδευτικών προγραμμάτων (προγράμματα μετεκπαίδευσης στην διαμεσολάβηση, πρόγραμμα νομικών παραστατών, εργαστήρι διαμεσολάβησης κ.α.).

Οι δράσεις μας είναι συνεχείς και εξωστρεφείς επιχειρώντας να ενημερώσουμε τους διαμεσολαβητές, τους δικηγόρους και τους πολίτες για το θεσμό της διαμεσολάβησης και τη χρησιμότητά του. Με την ψήφιση του Νόμου 4640/2019 και τη θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης, οι ουσιαστικές παρεμβάσεις μας προς επιβοήθηση των συναδέλφων δικηγόρων και διαμεσολαβητών συνεχίστηκαν. Ειδικότερα:

- α) Διοργανώθηκε, σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, σειρά ενημερωτικών σεμιναρίων για το νέο Νόμο, με εισηγητές υψηλού επιστημονικού επιπέδου. Στα σεμινάρια οι συμμετέχοντες υπερέβησαν τους 1.500.
- β) Οι εγκαταστάσεις μας παραχωρούνται προς διευκόλυνση των δικηγόρων και των διαμεσολαβητών έναντι ιδιαίτερου χαμηλού τιμήματος, προκειμένου να λαμβάνουν χώρα Υποχρεωτικές Αρχικές Συνεδρίες Διαμεσολάβησης.
- γ) Το site μας αναβαθμίστηκε και έγινε πιο σύγχρονο και λειτουργικό.
- δ) Ιδρύθηκε και λειτουργεί το Κέντρο Εξυπηρέτησης για τον θεσμό της Διαμεσολάβησης.

Το Κέντρο αυτό δημιουργήθηκε με την προσδοκία να είναι χρήσιμο εργαλείο, στην πράξη, τόσο για τους δικηγόρους όσο και για τους διαμεσολαβητές. Τρεις μήνες μετά την έναρξη λειτουργίας του έχουν εξαχθεί τα πρώτα συμπεράσματα, τα οποία αναλύονται στο παρόν έντυπο. Ιδιαίτερες

ευχαριστίες στον συνάδελφο δικηγόρο και διαμεσολαβητή Άγγελο Καμπίτση για την συμβολή του στην οργάνωση και λειτουργία του Κέντρου. Με την ευχή να είναι χρήσιμο και να συνεχίσουμε να είμαστε χρήσιμοι για τους δικηγόρους και τους διαμεσολαβητές.

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2021

Μιχαήλ Κ. Καλαντζόπουλος

Δικηγόρος - Διαμεσολαβητής

Γενικός Γραμματέας ΔΣΑ

Πρόεδρος ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»

Β. Εισαγωγή

Κατόπιν πρότασης του Προέδρου του Αθηναϊκού Κέντρου Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών Αθηνών «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» (εφεξής και για λόγους συντομίας ως ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ») κ. Μιχαήλ Καλαντζόπουλου, η οποία έγινε ομοφώνως αποδεκτή από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού, στις 19 Οκτωβρίου 2020 ξεκίνησε η λειτουργία του Κέντρου Εξυπηρέτησης για τον θεσμό της διαμεσολάβησης. Το Κέντρο Εξυπηρέτησης του ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» δημιουργήθηκε με γνώμονα την ουσιαστική ανταλλαγή απόψεων και την αντιμετώπιση, στο μέτρο του εφικτού, πιθανών προβλημάτων επί της διαδικασίας της διαμεσολάβησης, σύμφωνα με τον ισχύοντα πλέον νόμο 4640/2019, όπως ισχύει. Επικουρικά, σκοπός της λειτουργίας του Κέντρου Εξυπηρέτησης ήταν και η καταγραφή των πρακτικών ζητημάτων που έχουν παρατηρηθεί, σχεδόν έναν χρόνο, από την εφαρμογή του θεσμού της διαμεσολάβησης στον τομέα, κυρίως, της Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας των περιπτώσεων του άρθρου 6 του ως άνω νόμου και η πιθανή συμβολή του ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» μέσω της κατάθεσης προτάσεων για την τροποποίηση ή και βελτίωση ασαφών ή προβληματικών διατάξεων, προς το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Η υπηρεσία αυτή απευθύνεται στους δικηγόρους - μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και στους διαμεσολαβητές που έχουν εκπαιδευθεί στον ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ». Το Κέντρο Εξυπηρέτησης λειτουργεί με δύο τρόπους: (α) με την αποστολή του σχετικού ερωτήματος από τον ενδιαφερόμενο προς την ηλεκτρονική διεύθυνση diamesolavisi-akked@outlook.com.gr και β) με την εκδήλωση ενδιαφέροντος για την πραγματοποίηση διά ζώσης συνάντησης στην έδρα του ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», μετά την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου info@akked.gr. Τα προκαθορισμένα ραντεβού διεξάγονται κάθε Πέμπτη, τηρώντας όλα τα μέτρα προστασίας που έχουν επιβληθεί από την Ελληνική Κυβέρνηση για την μη εξάπλωση του ιού COVID-19.

Το Κέντρο Εξυπηρέτησης, καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του, ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους, γραπτώς για την περίπτωση α' ανωτέρω και προφορικώς για την περίπτωση β' ανωτέρω, ότι τόσο η επιστημονική ομάδα όσο και ο ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», όπως νόμιμα εκπροσωπείται, δεν θα εκφέρει απόψεις για το νομικό χειρισμό της εκάστοτε υπόθεσης, καθώς μόνιμοι και αποκλειστικοί αρμόδιοι είναι οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των μερών. Επιπλέον, καθιστά πάντα σαφές ότι οι απόψεις που εκφέρονται είναι προσωπικές και δεν αποτελούν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, άκριτη οδηγία σχετικά με την εφαρμογή του θεσμού της διαμεσολάβησης. Όποτε το έκρινε απαραίτητο, ενημέρωνε τους ενδιαφερόμενους ότι θα μπορούσαν να απευθύνουν τα ερωτήματά

τους στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης (ΚΕΔ), η οποία να μεν αποτελεί τη θεσμοθετημένη Επιτροπή ελέγχου κάποιων ζητημάτων επί του θεσμού της διαμεσολάβησης, ωστόσο δε, οι τυχόν απαντήσεις της ΚΕΔ δεν έχουν την μορφή επίσης άκριτων κατευθυντήριων οδηγιών, καθώς, όπως άλλωστε προκύπτει και εκ του νόμου, έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα, ώστε να τύχουν και απόλυτης εφαρμογής τόσο από τα μέρη και τους πληρεξουσίους δικηγόρους/νομικούς παραστάτες αυτών όσο και από τα πολιτικά δικαστήρια. Στην τελική, τα εκάστοτε αρμόδια πολιτικά δικαστήρια της Ελληνικής Επικράτειας θα κρίνουν επί των ζητημάτων της διαμεσολάβησης είτε αυτεπαγγέλτως είτε που θα θέσουν κατ' ένταση τα μέρη, μέσω των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, αναλόγως πάντα των δεδομένων και των συνθηκών της εκάστοτε υπό εξέτασης υπόθεσης.

Το ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» προσπαθεί με το παρόν ενημερωτικό σημείωμα να καταδείξει τόσο τα προβλήματα που έχουν στην πράξη ανακύψει κατά την εφαρμογή του ν. 4640/2019 όσο και να εξαλείψει πιθανόν δημιουργηθείσες αμφιβολίες ή παρερμηνείες κάποιων διατάξεων του ν. 4640/2019. Το ενημερωτικό αυτό σημείωμα, πέραν του προλόγου του Προέδρου και της παρούσας Εισαγωγής, αποτελείται από δύο (2) μέρη: στο κεφάλαιο Β του παρόντος προβάλλονται κάποια στατιστικά δεδομένα και στο κεφάλαιο Γ δίνονται μερικές απαντήσεις, κυρίως επί ζητημάτων που ανακύπτουν κατά τη διεξαγωγή της ΥΑΣ, τα οποία είτε θεωρούμε ότι από την γραμματική διατύπωση του νόμου δεν δημιουργούν ασάφειες ή δεν αφήνουν περιθώριο παρερμηνειών είτε πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη από το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ώστε να υπάρξει και σχετική νομοθετική τροποποίηση/συμπλήρωση κτλ.

Το ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» προσπαθεί να παραμένει πάντα αρωγός του θεσμού της διαμεσολάβησης με οποιονδήποτε τρόπο δύναται και να καταδείξει προς όλα τα εμπλεκόμενα μέρη πως, αν αφενός μεν αντιληφθούν την χρησιμότητά του αφετέρου δε αν ενταχθεί ως ένα ουσιαστικό μέσο στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος, όπου αυτό είναι εφικτό βέβαια, τότε η ομαλή για τα μέρη και η ταχεία απονομή δικαιοσύνης με όρους και συμφωνίες που τα ίδια θέτουν και μπορούν να εφαρμόσουν, θα συμβάλλει ποικιλοτρόπως τόσο στην εξυγίανση όσο και στο να αποκαταστήσει την εσφαλμένη εικόνα που έχουν επαγγελματικές και μη ομάδες της κοινωνίας μας σχηματίσει για το ελληνικό νομικό σύστημα και τους συλλειτουργούς της δικαιοσύνης.

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2021

Εκ μέρους της επιστημονικής ομάδας του ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»

Άγγελος Ν. Καμπίσης

Δικηγόρος, M.Sc, LL.M

Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής

Γ. Στατιστικά Δεδομένα

Το ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», από την έναρξη λειτουργίας του Κέντρου Εξυπηρέτησης, ενημέρωνε και συνεχίζει να ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους για τον σκοπό λειτουργίας αυτού και προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε παρερμηνεία επί των δοθέντων απαντήσεων είχε συνταχθεί και σχετική δήλωση αποποίησης ευθύνης, η οποία έχει ως εξής:

«Οι παραπάνω απόψεις αποτελούν προσωπικές θέσεις του συντάκτη για τον θεσμό της διαμεσολάβησης και ως εκ τούτου δεν αποτελεί επίσημη θέση ή δέσμευση του Αθηνναϊκού Κέντρου Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών Α.Κ.Κ.Ε.Δ. - «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ». Οι παραπάνω απόψεις δεν δεσμεύουν κανένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ούτε αποτελούν τρόπο υπόδειξης χειρισμού της υπόθεσης ή της διαδικασίας για την οποία ετέθη το ερώτημα, ο οποίος τρόπος ή διαδικασία εξαρτάται αποκλειστικά από τον εντολοδόχο δικηγόρο ή διαμεσολαβητή.

Σκοπός είναι να παρασχεθεί κάθε δυνατή βοήθεια ή και ανταλλαγή απόψεων σε ερωτήματα συναδέλφων δικηγόρων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών ή διαμεσολαβητών που έχουν εκπαιδευθεί στον Α.Κ.Κ.Ε.Δ. - «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» και που αφορούν αποκλειστικά και μόνο σε ζητήματα επί του θεσμού της διαμεσολάβησης. Σε καμία περίπτωση δεν θα εκφράζονται απόψεις επί νομικών ζητημάτων σε υποθέσεις ή τον τρόπο χειρισμού αυτών, είτε έχουν αχθεί είτε πρόκειται να αχθούν ενώπιον των αρμόδιων Δικαστηρίων.

Το Α.Κ.Κ.Ε.Δ. - «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» θα συλλέγει το είδος του ερωτήματος, τη διαδικασία/θέμα που αφορά και την ιδιότητα του αποστολέα, αποκλειστικά για λόγους εξαγωγής στατιστικών δεδομένων. Δεν θα διατηρεί κανένα άλλο προσωπικό στοιχείο του αποστολέα, ενώ δύο (2) μήνες μετά την αποστολή/απάντηση το Α.Κ.Κ.Ε.Δ. - «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» δύναται να διαγράψει τα εισερχόμενα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

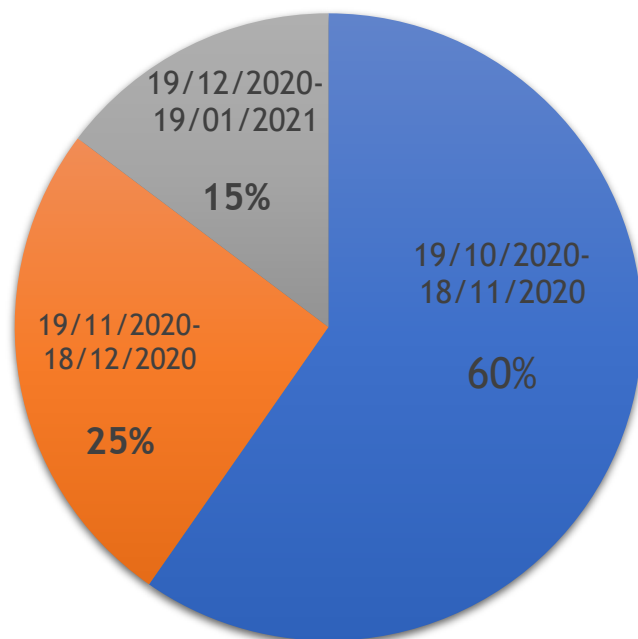
Το παρόν μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως και κάθε συνημμένο σε αυτό αρχείο, περιέχει πληροφορίες εμπιστευτικές και απόρρητες. Στην περίπτωση όπου δεν είστε ο κατονομαζόμενος παραλήπτης στον οποίο και απευθύνεται προσωπικά, θα πρέπει άμεσα να διαγράψετε το παρόν από το ηλεκτρονικό σας σύστημα και να ενημερώσετε άμεσα τον εντολέα. Απαγορεύεται ρητά η αναδημοσίευση, αντιγραφή, χρήση, ή κοινοποίησή του σε τρίτα πρόσωπα, μη εξουσιοδοτημένα προ τούτο. Ο αποστολέας δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε απώλεια ή ζημία προκληθεί στο σύστημα του αναγνώστη από την ανάγνωση του παρόντος, αν ο παραλήπτης ή τρίτος δε διαθέτει τα κατάλληλα μέσα αναγνώρισης ιών και κακόβουλων λογισμικών».

Για την εξαγωγή των παρακάτω στατιστικών δεδομένων θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν οι εξής βασικοί παράγοντες/δεδομένα:

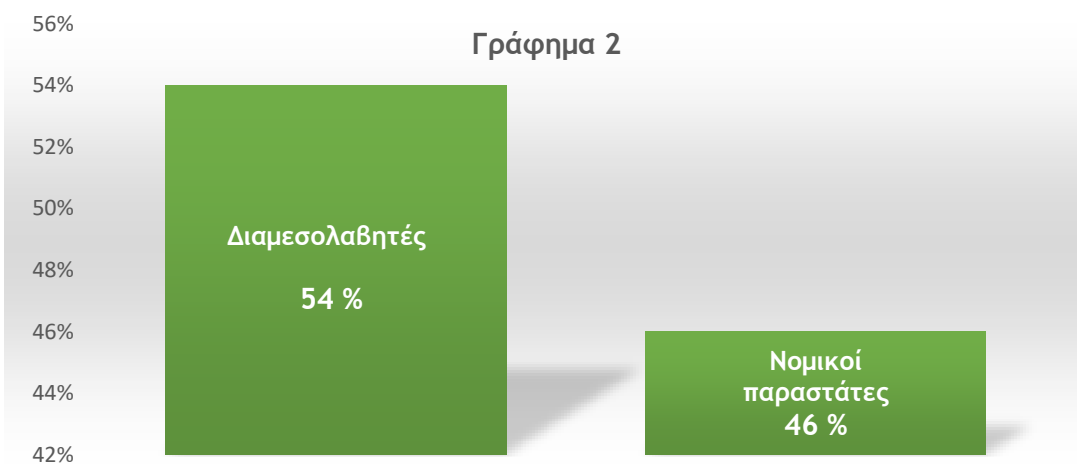
- i. Πρόκειται για ερωτήματα τα οποία αφορούν το χρονικό διάστημα από 19/10/2020 έως και 19/01/2021.
- ii. Το συνολικό πλήθος των ερωτημάτων ανέρχεται στα εκατόν είκοσι εννέα (129).
- iii. Κάθε ερώτημα δεν σημαίνει κατ' αποκλειστικότητα ότι αντιστοιχεί σε ένα μεμονωμένο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον ενδιαφερόμενο. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι ενδιαφερόμενοι απηύθυναν στον ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» με ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παραπάνω του ενός ερωτήματα. Συνεπώς, για την ασφαλή εξαγωγή των στατιστικών δεδομένων, έχουν απομονωθεί όλα τα επί μέρους ερωτήματα.
- iv. Τα στατιστικά δεδομένα αφορούν και την ιδιότητα του προσώπου που απηύθυνε το ερώτημα, αν ρωτούσε δηλαδή με την ιδιότητα του διαμεσολαβητή ή την ιδιότητα του νομικού παραστάτη/πληρεξουσίου δικηγόρου του μέρους.

Γ.1. Ερωτήματα ανά μήνα λειτουργίας/επί του συνολικού αριθμού¹

Το ποσοστό επί του συνολικού πλήθους των ερωτημάτων τα οποία δέχθηκε και απάντησε το ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» ανά μήνα λειτουργίας του Κέντρου Ενημέρωσης απεικονίζονται στο Γράφημα 1.

Γ.2. Προέλευση ερωτημάτων

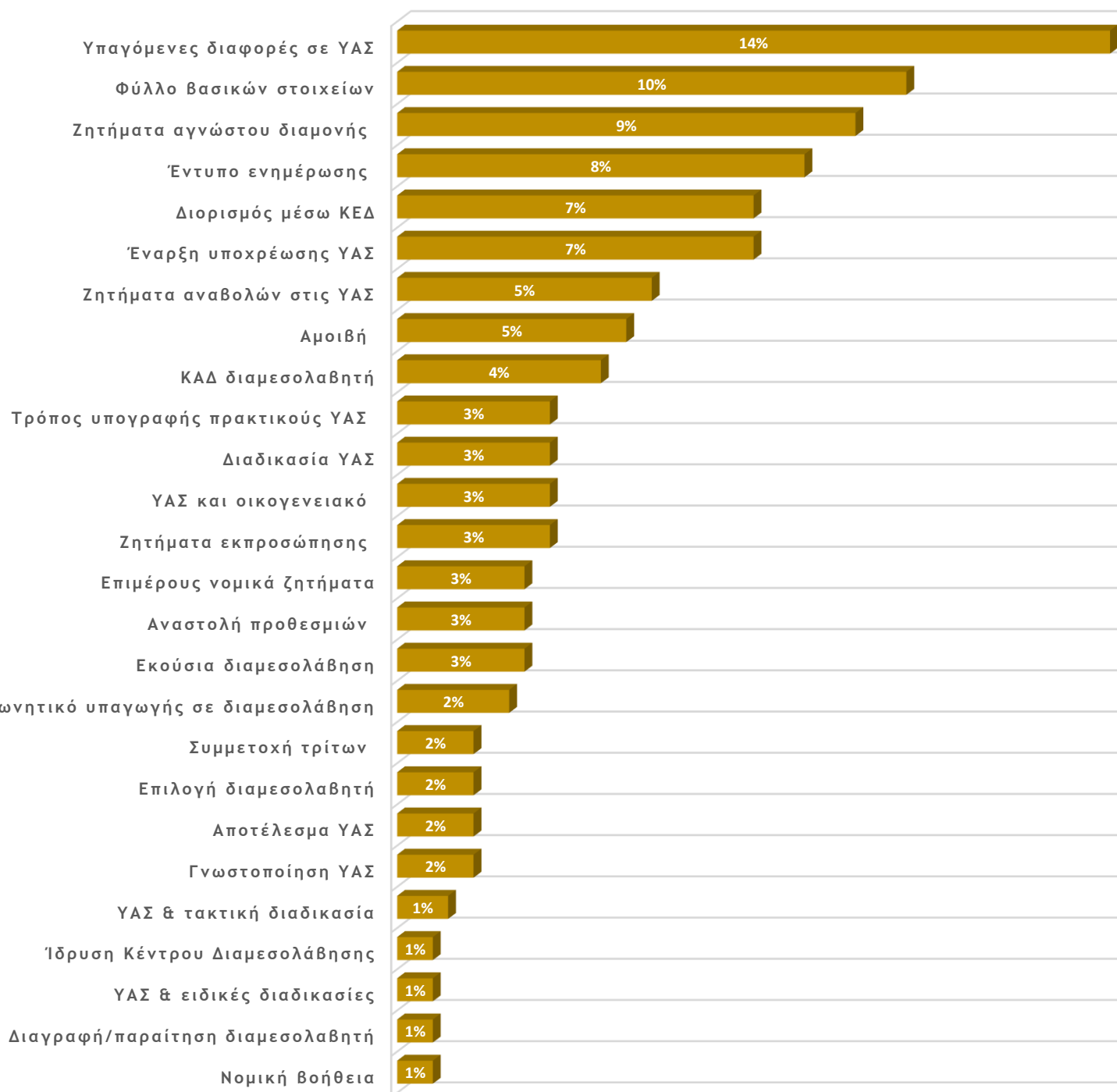

¹ Σε όλα τα στατιστικά δεδομένα/γραφήματα του Κεφαλαίου Γ έχουν πραγματοποιηθεί αυτόματα οι στρογγυλοποιήσεις των δεκαδικών μονάδων.

Γ.3. Κατηγοριοποίηση ερωτημάτων

Στο Γράφημα 3 γίνεται μία προσπάθεια κατηγοριοποίησης των 129 ερωτημάτων της αναφερόμενης ως άνω περιόδου σε μερικές επί μέρους κατηγορίες.

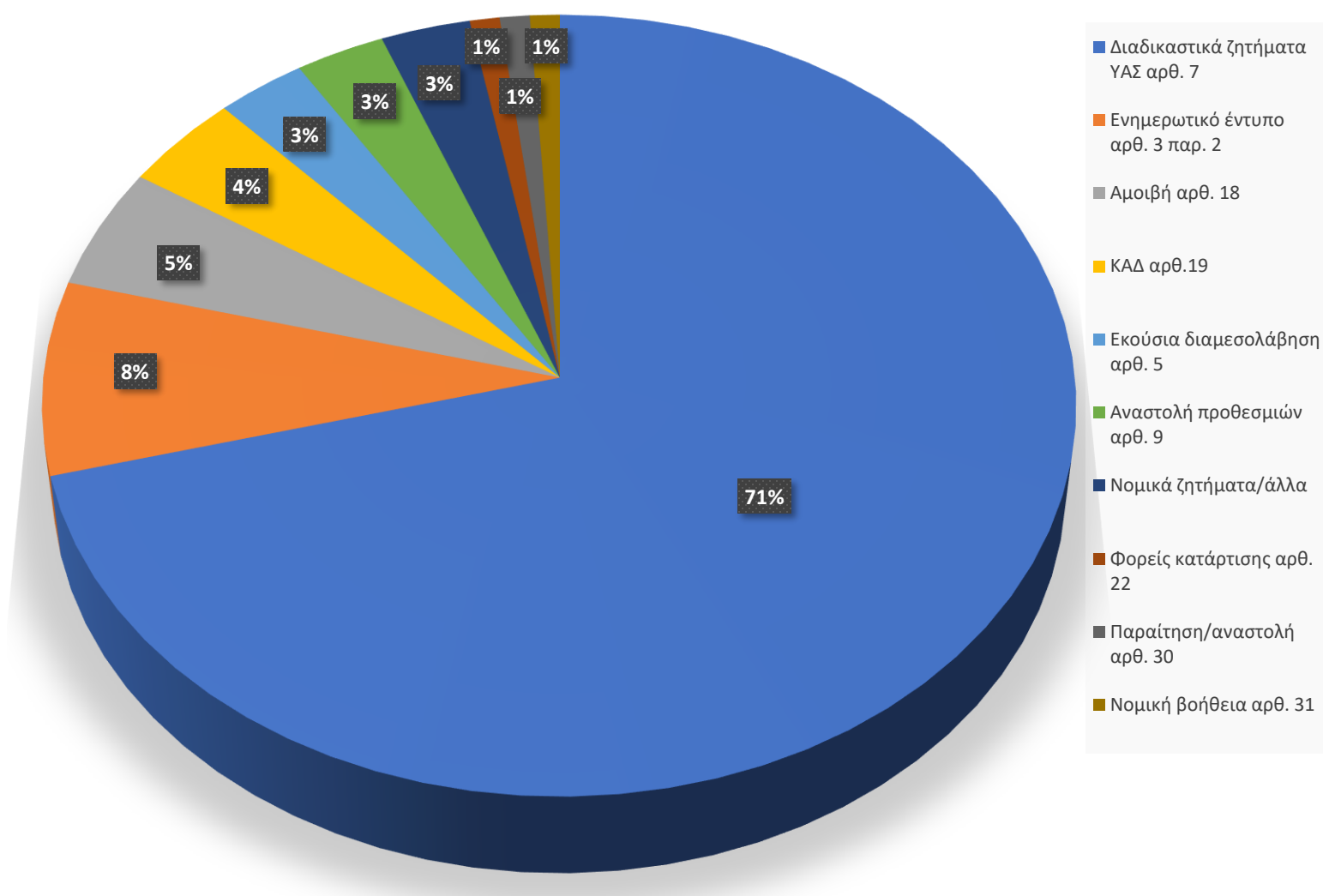
Γράφημα 3

Αν προσπαθούσαμε να κατηγοριοποιήσουμε τα ληφθέντα ερωτήματα βάσει των επί μέρους άρθρων του ν. 4640/2019 που αφορούσαν, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στο Γράφημα 4. Σημειώνεται ότι αυτού του είδους η ευρύτερη κατηγοριοποίηση είναι περισσότερο επισφαλής, καθώς τόσο οι ερωτήσεις όσο και οι αντίστοιχες απαντήσεις σε αρκετά ερωτήματα είναι συνδυασμός περισσότερων άρθρων του ν. 4640/2019 και όχι ενός μεμονωμένου.

Γράφημα 4

Δ. Απαντήσεις² επί διαφόρων ερωτημάτων που απασχόλησαν τους συναδέλφους διαμεσολαβητές και πληρεξούσιους δικηγόρους/νομικούς παραστάτες³, κυρίως σε ζητήματα της Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας (ΥΑΣ).

(1) Είναι υποχρεωτική η εισαγωγή στο μητρώο της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας του Διαμεσολαβητή του σχετικού Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ) διαμεσολαβητών για την άσκηση των καθηκόντων του;

Η διάταξη του άρθρου 19 του Νόμου 4640/2019, από την γραμματική διατύπωση αυτής, ετέθη, κυρίως, για την έναρξη της άσκησης του επαγγέλματος από διαμεσολαβητές, οι οποίοι δεν έχουν άλλη δραστηριότητα και συνεπώς στερούνται κάποιου ΚΑΔ. Για τους επαγγελματίες, μεταξύ άλλων λ.χ. δικηγόροι, συμβολαιογράφοι κτλ, που έχουν ήδη κάποια κύρια δραστηριότητα δεν εμποδίζονταν και δεν εμποδίζονται να συνεχίσουν να διεξάγουν ΥΑΣ και διαμεσολαβήσεις εν γένει, καθώς ούτως ή άλλως, το σχετικό παραστατικό μπορεί να εκδοθεί και από το δελτίο έκδοσης αποδείξεων ή ΤΟΥ της κύριας δραστηριότητά τους, αναφέροντας ως αιτιολογία την διεξαγωγή της σχετικής ΥΑΣ ή διαμεσολάβησης. Σε κάθε περίπτωση, όλοι οι διαμεσολαβητές καλό θα ήταν (δεν εξάγεται εν αρχής ότι είναι υποχρεωτική η εισαγωγή του ΚΑΔ) να εισάγουν τον ΚΑΔ 74.90.20.01 (ΦΕΚ Β' 3680/03.09.2020) στην δραστηριότητά τους, ως δευτερεύοντα. Ωστόσο, ορθό είναι να απευθυνθούν οι διαμεσολαβητές στον φοροτεχνικό τους σχετικά με τον έλεγχο των πιθανών θεμάτων ασφάλισης που θα δημιουργηθούν (αν και πρόκειται για επέκταση ΚΑΔ και όχι νέα

---

² Σημειώνεται εκ νέου ότι οι αναφερόμενες απαντήσεις δεν μπορούν να υποκαταστήσουν κρίσεις των πολιτειακών οργάνων απονομής δικαιοσύνης ή την τυχόν Βούληση του νομοθέτη για τροποποίηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Για τον σκοπό αυτό οι απαντήσεις έχουν δοθεί, βάσει του πνεύματος και του αληθούς σκοπού του θεσμού της διαμεσολάβησης που θέλει να επιτύχει ο νομοθέτης. Επίσης, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι για τις αναφερόμενες απαντήσεις λαμβάνονται υπόψη δύο (2) καίρια δεδομένα, τα οποία και δεν πρέπει να παραβλέπονται: πρώτον, οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές δεν είναι μόνον δικηγόροι και δεύτερον ότι δεν πρέπει να συγχέεται η φύση της εργασίας του διαμεσολαβητή με αυτή του δικηγόρου, αν ο διαμεσολαβητής τυγχάνει να είναι και δικηγόρος.

³ Σημειώνεται ότι πρόσφατα τέθηκε σε εφαρμογή η πρωτοβουλία της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης (ΚΕΔ) και δη της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων, να γνωμοδοτεί επί ερωτήσεων που τίθενται υπόψη της. Σύνδεσμος παραπομπής: <http://www.diamesolavisi.gov.gr/gnomes-epitropis-nomikon-thematon>. Αυτό το οποίο θα πρέπει να καταστεί σαφές προς όλους του επαγγελματίες της διαμεσολάβησης, όπως και στους πληρεξούσιους δικηγόρους των μερών είναι ότι όλα όσα γενικά αναφέρονται και διατυπώνονται (συμπεριλαμβανομένων και του ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ») δεν σημαίνει κατά συνέπεια ότι είναι και δεσμευτικά. Αποτελούν προσωπικές απόψεις, οι οποίες δεν αντικαθιστούν ούτε την ερμηνεία που τυχόν δοθεί από τα πολιτικά δικαστήρια, μέσω της έκδοσης σχετικών αποφάσεων, ούτε τυχόν πρωτοβουλία του νομοθέτη να τροποποιήσει τον υπάρχοντα νόμο και δη ζητήματα που έχουν ήδη εντοπιστεί ότι χρήζουν περαιτέρω αναθεώρησης ούτε ακόμα και κρίσεις των πληρεξουσίων δικηγόρων των μερών, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα να υποστηρίξουν τα συμφέροντα των εντολέων τους κατά τρόπο που αυτοί θεωρούν ότι προσήκει στην εκάστοτε διαφορά. Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και πρόσωπα προσπαθούμε να συμβάλλουμε όσο το δυνατόν περισσότερο στην ουσιαστική αντιμετώπιση ζητημάτων που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του ν. 4640/2019.

αυτοτελή δραστηριότητα). Τέλος, σχετικά με το αν πρέπει να διατηρεί ο επαγγελματίας που είναι ταυτόχρονα και διαμεσολαβητής ξεχωριστό δελτίο έκδοσης αποδείξεων ή ΤΠΥ καλό θα είναι να συμβουλευτεί αποκλειστικά τον φοροτεχνικό του.

(2) Πότε είναι η υποχρεωτική η προσκόμιση του ενημερωτικού εντύπου κατ' άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 4640/2019;

Η προσκόμιση του ενημερωτικού εντύπου⁴ αποτελεί μία υποχρέωση του πληρεξουσίου δικηγόρου, η προσκόμιση του οποίου και θα πρέπει να ελέγχεται αυτεπάγγελα από το αρμόδιο δικαστήριο. Η υποχρέωση του πληρεξουσίου δικηγόρου, σχετικά με την ουσιαστική ενημέρωση του εντολέα του για τη δυνατότητα διαμεσολαβητικής διευθέτησης της διαφοράς ή μέρους αυτής, πρέπει να διενεργείται σε χρόνο προγενέστερο της κατάθεσης της αγωγής και δεν αφορά ή δεν πρέπει να συγχέεται μόνο με τις περιπτώσεις για τις οποίες είναι υποχρεωτική η διεξαγωγή της Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας (ΥΑΣ) κατ' άρθρο 6 του ίδιου νόμου. Η κατάθεση του ενημερωτικού αυτού εντύπου αφορά όλες τις διαδικασίες (τακτική ή ειδικές) για τις οποίες επίκειται να κατατεθεί αγωγή και για τις οποίες υφίσταται εξουσία διάθεσης του αντικειμένου της διαφοράς (στο σημείο αυτό δέον να διευκρινισθεί ότι για το αν υφίσταται εξουσία διάθεσης τους αντικειμένου της διαφοράς αρμόδιος να το κρίνει είναι ο εκάστοτε πληρεξούσιος δικηγόρος, καθώς τότε θα ελέγξει και το αν απαιτείται η διεξαγωγή της ΥΑΣ, εφόσον βέβαια πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις που επιτάσσει το άρθρο 6). Η κατάθεση του εντύπου, δυνάμει του άρθρου 3 παρ. 2, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 ν. 4647/2019 (ΦΕΚ Α' 204/16-12-2019), κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής που τυχόν ασκηθεί ή με τις προτάσεις το αργότερο μέχρι τη συζήτησή της και αφορά τις αγωγές που κατατίθενται από τις 30/11/2019 και έπειτα. Οφείλουμε να αναφέρουμε ότι η υποχρέωση αυτή, ήτοι περί κατάθεσης του ενημερωτικού εντύπου, υφίσταται εκ μέρους του ενάγοντα και όχι του εναγομένου.

Ζήτημα έχει δημιουργηθεί με την παράλειψη εκ μέρους των πληρεξουσίων δικηγόρων να καταθέσουν το σχετικό έντυπο με τις προτάσεις και αν μπορούν να το καταθέσουν στη συζήτηση της υπόθεσης (ουσιαστικά για τη νέα τακτική διαδικασία), η οποία αποτελεί πλέον καθ' όλα τυπική διαδικασία. Αν και οι λόγοι εμφάνισης των πληρεξουσίων δικηγόρων επί της ορισθείσας ημερομηνίας τυπικής συζήτησης της αγωγής είναι περιορισμένοι (αρθ. 237 ΚΠολΔ), επαφίεται στην αποκλειστική κρίση των πολιτειακών δικαστηρίων να κρίνουν αν η κατάθεση του εντύπου κατά

⁴ Σχέδιο του σχετικού εντύπου ενημέρωσης από την ΚΕΔ είναι διαθέσιμο στον σχετικό σύνδεσμο: http://www.diamesolavisi.gov.gr/sites/default/files/entypo_enimerosis_apo_dikigorou_0.pdf

την ορισθείσα ημερομηνία μπορεί να πραγματοποιηθεί ή όχι (αν και κατά την γνώμη μας δεν δημιουργείται δικονομικό πρόβλημα, χωρίς, ωστόσο, αυτό να ερμηνευθεί ως μία καταστρατήγηση της ουσιαστικής και πρακτικής σημασίας της ενημέρωσης εκ μέρους του πληρεξουσίου δικηγόρου προς τον εντολέα του για τη δυνατότητα εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς του με διαμεσολάβηση πριν την εντολή για την κατάθεση της σχετικής αγωγής).

(3) Υφίσταται υποχρέωση έκδοσης γραμματίου προείσπραξης στην εκούσια διαμεσολάβηση και στη διεξαγωγή της ΥΑΣ;

Κατά ρητή πρόβλεψη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 4640/2019, ο νομικός παραστάτης οφείλει να εκδώσει το αντίστοιχο γραμμάτιο προείσπραξης στην εκούσια διαμεσολάβηση. Αντίθετα, δεν υφίσταται ανάλογη υποχρέωση του νομικού παραστάτη κατά τη διεξαγωγή της ΥΑΣ. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι δεν οφείλεται αμοιβή στο νομικό παραστάτη από το μέρος, ζήτημα το οποίο και πρέπει να έχουν διευθετήσει μεταξύ τους πριν τη διεξαγωγή είτε της εκούσιας διαμεσολάβησης είτε της ΥΑΣ.

(4) Η αμοιβή του διαμεσολαβητή για την πραγματοποίηση της ΥΑΣ, όπως ορίζεται στο άρθρο 18 παρ. 2, είναι δεσμευτική;

Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 18, η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται καταρχήν ελεύθερα. Η διάταξη αυτή καταλαμβάνει τόσο την εκούσια διαμεσολάβηση όσο και την πραγματοποίηση της ΥΑΣ. Βάσει της διάταξης αυτής, αν κατά την κοινή συμφωνία των μερών για την επιλογή του διαμεσολαβητή, συμφωνείται και η αμοιβή του δεν υφίσταται το οποιοδήποτε πρόβλημα. Άλλωστε, η αμοιβή είθισται να είναι ανάλογη του χρόνου της απασχόλησης του διαμεσολαβητή και των δεδομένων της υπόθεσης, κυρίως διαδικαστικών, που κάποιες φορές απαιτούν την ενασχόληση του διαμεσολαβητή κατά πολύ περισσότερο χρόνο από ότι γενικώς θεωρείται. Το ζήτημα τίθεται, κυρίως, στην αμοιβή του διαμεσολαβητή για την πραγματοποίηση της ΥΑΣ όταν ο διαμεσολαβητής αυτός ορίζεται από την ΚΕΔ. Σε αυτή την περίπτωση, οφείλουν οι διαμεσολαβητές, ανεξαρτήτως του όγκου της εργασίας, να αναζητήσουν το ποσό των πενήντα (50,00 €), όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου. Σε κάθε περίπτωση, οι διαμεσολαβητές δύνανται, πριν την αποδοχή του διορισμού, να επικοινωνήσουν με τα μέρη ή και τους νομικούς παραστάτες και να τους εκθέσουν τον λόγο που αναζητούν μεγαλύτερη από αυτή των 50,00 € αμοιβή. Αν τα μέρη ή και οι νομικοί παραστάτες είναι αντίθετοι, ο διαμεσολαβητής έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τον διορισμό. Ωστόσο, η παρατηρούμενη αυτή πρακτική εκ μέρους των διαμεσολαβητών δεν πρέπει να επιδοκιμάζεται, καθώς θα πρέπει όλοι οι

διαμεσολαβητές, να διαθέσουν έστω λίγο από τον πολύτιμο χρόνο τους, να βοηθήσουν στη διάδοση του θεσμού αυτού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών. Τέλος, αν και πάλι ήθελε θεωρηθεί ότι δεν είναι υποχρεωμένοι οι διαμεσολαβητές να ενεργήσουν το παραπάνω, έχουν το κάθε δικαίωμα να διαγραφούν από το μητρώο που τηρεί η ΚΕΔ για το διορισμό τους σε διαφορές όπου δεν υφίσταται κοινή συμφωνία στο πρόσωπο του διαμεσολαβητή.

(5) Ποιες υποθέσεις υπάγονται σε ΥΑΣ και από πότε άρχεται η υποχρέωση αυτή;

Η διεξαγωγή της ΥΑΣ αφορά τις περιπτώσεις του άρθρου 6 του ν. 4640/2019 και διακρίνονται σε δύο (2) κατηγορίες.

(Α) για τις περιπτώσεις της περ. α της παραγράφου 1 του άρθρου 6 (ήτοι για τις οικογενειακές διαφορές) η ΥΑΣ διεξάγεται για τα εισαγωγικά της δίκης δικόγραφα με ημερομηνία κατάθεσης από 15 Ιανουαρίου και έπειτα. Σε αυτές τις υποθέσεις δεν επήλθε καμία τροποποίηση, όπως στην κατωτέρω περίπτωση.

(Β) Για τις περιπτώσεις της περ. β της παραγράφου 1 του άρθρου 6 (ήτοι για την τακτική διαδικασία με το αντικείμενο της διαφοράς να είναι άνω των 30.000 € και για υποθέσεις Πολυμελούς), όπου ενώ η υποχρέωση της διεξαγωγής της ΥΑΣ αφορούσε τα εισαγωγικά δικόγραφα της δίκης με ημερομηνία κατάθεσης από τις 15 Μαρτίου 2020 και έπειτα, λόγω της πανδημίας, τροποποιήθηκε και ουσιαστικά μετατέθηκε η υποχρέωση για ΥΑΣ για τα εισαγωγικά της δίκης δικόγραφα με ημερομηνία κατάθεσης από την 1η Ιουλίου 2020 και μετά. Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 74 παρ. 14 Νόμου 4690/2020 ,ΦΕΚ Α 104/30.5.2020: «Η έναρξη ισχύος των άρθρων 6 και 7 του ν. 4640/2019 (Α` 190) μετατίθεται αναδρομικώς για την 1η.7.2020, ως προς τις υποθέσεις της περ. β` του άρθρου 44 του ν. 4640/2019». Συνδυαστικά ισχύουν τα άρθρα 6, 7, 44 του Ν. 4640/2019 και το 74 παρ. 14 του Νόμου 4690/2020. Τέλος, η ΥΑΣ αφορά τα εισαγωγικά δικόγραφα της δίκης και συγκεκριμένα την αγωγή και όχι αιτήσεις εν γένει ή αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 44 εδάφιο α' κτλ).

(6) Ποια είναι η ουσιαστική φύση της ΥΑΣ;

Προκειμένου να καταστούν περισσότερο σαφείς οι απαντήσεις επί των ζητημάτων της ΥΑΣ, καλό θα είναι να κατανοήσουμε ποια είναι η φύση της ΥΑΣ. Καταρχήν, αυτή έχει ένα ενημερωτικό χαρακτήρα για τον θεσμό, την ουσία και τα οφέλη της διαμεσολάβησης (ουσιαστικά και νομικά). Τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να ακούσουν από ένα ανεξάρτητο, αμερόληπτο, ουδέτερο και τρίτο σε σχέση με τη διαφορά και με όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα της εν λόγω υπόθεσης (μέρη

και πληρεξουσίου), τις δυνατότητες που τους δίνει ο ίδιος ο νόμος, για την προσπάθεια εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς τους. Κατά δεύτερον, η ΥΑΣ θα πρέπει να θεωρηθεί ως μία προπαρασκευαστική διαδικασία που προηγείται της εκούσιας διαμεσολάβησης. Δηλαδή, κατά τη διεξαγωγή της ΥΑΣ ορθό θα ήταν να δημιουργηθεί εκείνος ο απαραίτητος δεσμός και όλες εκείνες οι συνθήκες, που να επιτρέψουν και να οδηγήσουν τα μέρη σε μία εκούσια διαμεσολάβηση, όχι υπόσχοντας ότι θα επιλύσουν την διαφορά τους, αλλά ότι έστω θα διενεργηθεί ή θα διερευνηθεί αν υφίσταται μία ουσιαστική δυνατότητα εξεύρεσης εξωδικαστικής επίλυσης αυτής με όρους που τα ίδια τα μέρη επιθυμούν ή που συναποδέχονται. Για την πραγμάτωση του σκοπού αυτού, η ΥΑΣ δεν πρέπει να έχει έναν αποκλειστικά ουδέτερο και «άχρωμο» χαρακτήρα, αλλά οι διαμεσολαβητές καλό είναι να αφήσουν τα μέρη να εξιστορήσουν ποιο είναι το πρόβλημά τους, τι επιζητά ο καθένας κτλ και να γίνει μία προσπάθεια ουσιαστικού διαλόγου, πάντα με την συμβολή των νομικών παραστατών. Ιδιαίτερη, κατά την άποψή μας πάντα, προσοχή πρέπει να επιδείξουν οι διαμεσολαβητές στο εύρος επί της ουσίας της διαφοράς την οποία θα ζητήσουν από τα μέρη να φέρουν στην επιφάνεια, καθώς η κατανόηση και η εμπιστοσύνη χτίζεται σταδιακά και όχι μέσα σε τριάντα (30) ή σαράντα πέντε (45) λεπτά. Τέλος, αν είτε τα μέρη είτε οι νομικοί παραστάτες δεν επιθυμούν να εισέλθουν στην ουσία της διαφοράς, τότε οι διαμεσολαβητές οφείλουν να κρατήσουν μόνο τον ενημερωτικό χαρακτήρα της ΥΑΣ, διαλαμβάνοντας σε όλους ότι η διαμεσολάβηση μπορεί να διεξαχθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διάφορα στα πολιτικά δικαστήρια, και όποτε θεωρήσουν ότι είναι έτοιμα τα μέρη να κάνουν μία προσπάθεια πραγματικής εξωδικαστικής επίλυσης αυτής.

(7) Όταν εναγόμενο πρόσωπο είναι (και) το Ελληνικό Δημόσιο είναι υποχρεωτική η διεξαγωγή της ΥΑΣ;

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 οι διαφορές στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο, ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ εξαιρούνται της ΥΑΣ. Προβληματισμοί τίθενται αν εναγόμενα πρόσωπα είναι περισσότερα, μεταξύ των οποίων, συγκαταλέγεται και ένα πρόσωπο εκ των αναφερομένων παραπάνω (ιδιαιτέρη δε ανάλυση χρήζει, που δεν προσήκει στο παρόν έντυπο να πραγματοποιηθεί, το γεγονός - αν και σπάνιο πιθανό όμως - αν με την ίδια αγωγή ο ενάγοντας στρέφεται κατά περισσότερων προσώπων, μεταξύ αυτών και το Δημόσιο και τα αιτήματά του δεν αλληλοσυγκρούονται ή δεν αλληλοεξαρτώνται). Κατά την κρίση μας, δεν υφίσταται υποχρέωση να διεξαχθεί η ΥΑΣ, κάτι όμως το οποίο θα κριθεί από τα πολιτικά δικαστήρια, εκτός αν προβλεφθεί νομοθετικά, με τροποποίηση της εν λόγω διάταξης. Ωστόσο, σε αυτές τις περιπτώσεις, επαφίεται αποκλειστικά στην κρίση των πληρεξουσίων δικηγόρων, αν θα θελήσουν να διεξάγουν δηλαδή την

ΥΑΣ, ώστε να αποφύγουν τον τυχόν κίνδυνο να κηρυχθεί απαράδεκτη η συζήτηση της ασκηθείσας αγωγής τους.

Αυτό που θα πρέπει, κυρίως, να διερευνηθεί ή να τεθεί υπόψη του νομοθέτη είναι ότι τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 6 κανονικά δεν θα έπρεπε να εξαιρούνται της ΥΑΣ και εν γένει του θεσμού της διαμεσολάβησης. Αν ο ίδιος ο νομοθέτης και η πολιτεία γενικότερα επιβάλλει να δείξουμε όλοι εμπιστοσύνη στον θεσμό της διαμεσολάβησης, τότε η μη εξαίρεση των προσώπων αυτών θα είχε πιθανόν περισσότερο θετικό αντίκτυπο.

(8) Ποιος είναι ο τρόπος διορισμού του διαμεσολαβητή για τη διεξαγωγή της ΥΑΣ;

Ο διαμεσολαβητής ορίζεται είτε κατόπιν κοινής συμφωνίας των μερών ή και των νομικών παραστατών/πληρεξουσίων δικηγόρων είτε από την ΚΕΔ μέσω της πλατφόρμας: <http://www.diamesolavisi.gov.gr/user/citizen/login>. Στην πρώτη περίπτωση, εφαρμογή έχει το άρθρο 7 παρ. 1 και άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 4640/2019. Όταν το επισπεύδον μέρος προτείνει έναν διαμεσολαβητή, τότε ο τελευταίος επικοινωνεί με κάθε πρόσφορο μέρος με το άλλο μέρος, ώστε να διαπιστώσει αν υπάρχει συμφωνία στο πρόσωπό του για τη διεξαγωγή της ΥΑΣ, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν είναι σύνηθες η επιλογή και η τελική έγκριση/συμφωνία στο πρόσωπο του εν λόγω διαμεσολαβητή και από τους νομικούς παραστάτες/πληρεξουσίους δικηγόρους των μερών, αν τους έχει ανατεθεί η υπόθεση από τα μέρη. Ο νομοθέτης επιλέγει σκόπιμα την χρήση της λέξης «μέρος» και ότι η επικοινωνία θα διενεργείται με τα ίδια τα μέρη, όχι γιατί θέλει να παραγκωνίσει τους νομικούς παραστάτες, η συμβολή των οποίων κατά τα λοιπά είναι καθοριστική, αλλά γιατί είναι πιθανό κάποιο από τα εμπλεκόμενα μέρη να μην έχει ακόμα αναθέσει την υπόθεσή του σε κάποιον πληρεξούσιο δικηγόρο. Άρα, η επικοινωνία του διαμεσολαβητή και η σχετική έγγραφη έγκριση του μέρους αυτού προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή είναι έγκυρη, ακόμα και αν δεν έχει αναθέσει το ίδιο το μέρος την υπόθεσή του ακόμα σε κάποιον πληρεξούσιο δικηγόρο.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το αίτημα του επισπεύδοντος μέρους για τον διορισμό του διαμεσολαβητή απευθείας από την ΚΕΔ, χωρίς να έχει διενεργηθεί μία προσπάθεια εύρεσης διαμεσολαβητή κοινής αποδοχής από τα μέρη, δεν απαγορεύεται. Καλό θα είναι, όμως, τα μέρη να προσπαθούν τα εξεύρουν και να επιλέξουν κοινά τον διαμεσολαβητή εκείνον που πιθανολογούν ότι αρμόζει περισσότερο στα δεδομένα της εν λόγω υπόθεσης. Για τον σκοπό αυτό, έχει συνταχθεί και το Μητρώο Διαμεσολαβητών, το οποίο είναι διαθέσιμο στον εξής σύνδεσμο: <http://www.diamesolavisi.gov.gr/mitrwo-diamesolavitwn>.

(9) Από πότε άρχεται η προθεσμία των είκοσι (20) ημερών εντός της οποίας πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η ΥΑΣ;

Η προθεσμία των είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, εντός της οποίας πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί η ΥΑΣ, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 7, άρχεται από την επομένη της αποστολής στον διαμεσολαβητή του αιτήματος προσφυγής στη διαδικασία αυτή από το επισπεύδον μέρος⁵. Θα πρέπει να σημειωθεί, προς αποφυγή οποιασδήποτε παρερμηνείας το εξής: είτε ο διαμεσολαβητής έχει ορισθεί κατόπιν κοινής συμφωνίας των μερών είτε έχει ορισθεί από την ΚΕΔ (έχοντας πρώτα ο διαμεσολαβητής αποδεχθεί τον διορισμό αυτό), το επισπεύδον μέρος υποχρεούται να αποστείλει το αίτημα προσφυγής για τη διαδικασία της ΥΑΣ στον διαμεσολαβητή. Άλλωστε, όπως ρητά αναφέρεται και στην παράγραφο 2 του άρθρου 7, «*Το επισπεύδον μέρος υποβάλλει στον διαμεσολαβητή που έχει οριστεί από τα μέρη ή από την ΚΕΔ, αίτημα προσφυγής....*». Συνεπώς, ο νομοθέτης, ορθώς κατά την γνώμη μας, δεν εξαιρεί την αποστολή του αιτήματος προσφυγής στον διαμεσολαβητή, ακόμα και αν αυτός απλώς αποδέχθηκε τον διορισμό του μέσω της ΚΕΔ. Τέλος, η ανταλλαγή των αιτημάτων αυτών και των βέβαιων χρονολογιών στα σχετικά έγγραφα αποτελεί και μία ασφαλή οδό, ώστε να μπορεί να διαγνωσθεί με ασφάλεια δικαίου ότι τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες εκ του νόμου προθεσμίες.

(10) Ποια η διαδικασία της γνωστοποίησης πρόσκλησης των μερών σε ΥΑΣ;

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 2 εδαφ. 3 θα πρέπει να πληρούνται, σωρευτικά, τρεις (3) προϋποθέσεις, ώστε να θεωρηθεί έγκυρη η γνωστοποίηση πρόσκλησης της ΥΑΣ⁶: πρώτον, η γνωστοποίηση θα πρέπει να είναι μόνον και αποκλειστικά έγγραφη, δεύτερον, ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να αποστείλει την σχετική έγγραφη γνωστοποίηση προς όλα τα εμπλεκόμενα μέρη⁷ και τρίτον να υφίσταται τρόπος λήψης σχετικής απόδειξης παραλαβής ή έστω

⁵ Το σχετικό έντυπο που έχει αναρτήσει η ΚΕΔ μπορείτε να το δείτε εδώ: <http://www.diamesolavisi.gov.gr/selida/protypa>

⁶ Το σχετικό έντυπο που έχει αναρτήσει η ΚΕΔ μπορείτε να το δείτε εδώ: <http://www.diamesolavisi.gov.gr/selida/protypa>

⁷ Ζήτημα προκύπτει αν πρέπει να αποσταλεί μόνον στα μέρη ή και στους πληρεξουσίους ή μόνο στους τελευταίους. Από την γραμματική ερμηνεία της διάταξης η υποχρέωση αυτή του διαμεσολαβητή εξαντλείται μόνον ως προς τα μέρη. Κατά την άποψή μας, όμως, αν τα μέρη ρητά και που θα αποδεικνύεται εγγράφως έχουν διορίσει νομικό παραστάτη ή και πληρεξούσιο δικηγόρο (κάτι που αποδεικνύεται από την πλευρά του επισπεύδοντος είτε από το φύλλο βασικών στοιχείων ή την ασκηθείσα αγωγή, αν την έχει στείλει προς τον διαμεσολαβητή, ενώ από το έτερο μέρος μόνον δια μέσω, τουλάχιστον, έγγραφης ανταλλαγής ηλεκτρονικών μηνυμάτων λ.χ. e-mail), η αποστολή της έγγραφης γνωστοποίησης αρκεί και μόνον προς αυτούς. Ωστόσο, θεωρούμε ότι σύμφωνα με το πνεύμα του θεσμού της διαμεσολάβησης και του σκοπού που επιδιώκεται, ο διαμεσολαβητής οφείλει να διενεργεί την οποιαδήποτε προπαρασκευαστική, της ΥΑΣ ή εκούσιας διαμεσολάβησης, επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένης και της αποστολής της γνωστοποίησης, προς όλα τα

απόδειξης έγκαιρης και έγκυρης γνωστοποίησης, ανεξαρτήτως του τρόπου (είτε με συστημένη επιστολή είτε ηλεκτρονικά) με τον οποίο διεξάγεται η αποστολή αυτή.

(11) Πώς ολοκληρώνεται η ΥΑΣ; Τι περιλαμβάνει και από ποιόν συντάσσεται το πρακτικό περάτωσης/διεξαγωγής ΥΑΣ;

Η ΥΑΣ ολοκληρώνεται με την ενημέρωση των μερών για την δυνατότητα εξεύρεσης συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς τους, καθώς και τα οφέλη που μπορεί να τους προσφέρει η διαμεσολάβηση. Η ολοκλήρωση της ΥΑΣ δεν εξαρτάται από την τυχόν συμφωνία υπαγωγής της διαφοράς στη διαδικασία της εκούσιας διαμεσολάβησης, αν και αποτελεί θετική εξέλιξη. Έτσι, με την ολοκλήρωση της ΥΑΣ υπογράφεται από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, τους νομικούς/παραστάτες και τον διαμεσολαβητή το πρακτικό περάτωσης/διεξαγωγής της ΥΑΣ ⁸, το οποίο έχει εκ των προτέρων συνταχθεί από τον διαμεσολαβητή. Στο πρακτικό αυτό αναγράφονται υποχρεωτικά τα στοιχεία των μερών, των νομικών παραστατών/πληρεξουσίων δικηγόρων, ο τρόπος γνωστοποίησης της σχετικής πρόσκλησης της ΥΑΣ, καθώς και αν τα μέρη συμμετείχαν σε αυτήν, ώστε να μπορεί να διαγνωσθεί από ένα δικαστήριο, είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν σχετικής ένστασης, αν τηρήθηκαν όλες οι νόμιμες διαδικαστικές προϋποθέσεις.

μέρη και τους νομικούς παραστάτες/πληρεξουσίου δικηγόρους, ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνεια των διαδικασιών.

⁸ Σχετικό υπόδειγμα είναι διαθέσιμο από την ΚΕΔ στον εξής σύνδεσμο: <http://www.diamesolavisi.gov.gr/selida/protypa>. Το παρόν αποτελεί υπόδειγμα και στο οποίο εμπεριέχονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος. Ο κάθε διαμεσολαβητής δύναται να δημιουργήσει το δικό του υπόδειγμα και να αναφέρει και άλλα ζητήματα, όπως λ.χ. από ποιόν καταβλήθηκε η αμοιβή, αν υπήρξε το τυχόν οποιοδήποτε διαδικαστικό ζήτημα, η τυχόν παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης διεξαγωγής της ΥΑΣ (αν και δεν καθορίζεται δικονομικά μέχρι πότε συγκεκριμένα δίδεται το δικαίωμα ολοκλήρωσης αυτής), ζητήματα που πιθανόν θέλουν τα μέρη ή οι πληρεξούσιοι δικηγόροι να αναγραφούν, ο τρόπος θέσεως των υπογραφών των ανωτέρω προσώπων όταν η ΥΑΣ πραγματοποιείται μέσω τηλεδιάσκεψης κτλ. Ωστόσο, επισημαίνεται ρητά ότι το πρακτικό ΥΑΣ δεν πρέπει να περιέχει γεγονότα, δεδομένα ή και στοιχεία που ζητούνται να αναγραφούν από την μία πλευρά μόνο, ενώ είναι εν αγνοία της άλλης πλευράς ή που δεν επιθυμεί η άλλη πλευρά. Εναπόκειται και είναι στη διακριτική ευχέρεια του διαμεσολαβητή να ακούσει τα μέρη ή και τους πληρεξουσίου δικηγόρους για τα θέματα/ζητήματα που θέλουν να αναγράφονται στο πρακτικό περάτωσης και αν διαπιστώσει ότι κάποια ζητήματα/θέματα ζητούνται καταχρηστικά ή με σκοπό να χρησιμοποιηθούν από την μία πλευρά κατά της άλλης πλευράς για τη διαιώνιση της αντιδικίας τους, τότε ο διαμεσολαβητής θα τους καταστήσει σαφές ποια είναι τα ελάχιστα απαιτούμενα που θέτει ο νόμος, θα αναγράψει αυτά και το πρακτικό αυτό θα τεθεί υπόψιν όλων των μερών προς υπογραφή.

(12) Υφίσταται επιτυχημένη ή μη ΥΑΣ ή αναγκαστική διαμεσολάβηση;

Βάσει των όσων έχουν λεχθεί, έχει καταστεί σαφές ότι δεν υφίσταται επιτυχημένη ή αποτυχημένη ΥΑΣ, ούτε είναι δόκιμος ο όρος αναγκαστική διαμεσολάβηση, καθώς μιλάμε για μία πρώτη Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία και όχι για την κύρια διαμεσολάβηση, η οποία παρέμενε και παραμένει πάντα εκούσια. Επομένως, τυχόν χρήση αυτών των όρων είτε από διαμεσολαβητές είτε από πληρεξουσίους δικηγόρους είναι εσφαλμένη.

(13) Είναι υποχρεωτική η παρουσία των μερών στην ΥΑΣ;

Η παρουσία των μερών είναι υποχρεωτική, ειδάλλως ο νόμος δεν θα έκανε αναφορά, καθ' όλη τη διαδικασία της ΥΑΣ, ως αναφέρεται στο άρθρο 7, στα μέρη ή στο μέρος, αλλά στους εκπροσώπους αυτών. Άλλωστε, σκοπός του νομοθέτη είναι τα ίδια τα μέρη να ακούσουν για το θεσμό της διαμεσολάβησης και να σκεφτούν αν υφίσταται δυνατότητα εξεύρεσης εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς τους.

(14) Υπάρχει δυνατότητα εκπροσώπησης του μέρους μόνο από νομικό παραστάτη/πληρεξούσιο δικηγόρο;

Υφίσταται, κατά ρητή πρόβλεψη στο άρθρο 7 παρ. 5, η δυνατότητα εκπροσώπησης του μέρους μόνον από το νομικό παραστάτη/πληρεξούσιο δικηγόρο αυτού, αλλά μόνον για τις στο εδάφιο γ' περιπτώσεις, ήτοι όταν υπάρχει πρόβλημα/δυσκολία μετακίνησής λόγω σοβαρής ασθένειας ή αν δεν υπάρχει δυνατότητα τηλεδιάσκεψης ή αν είναι κάτοικος εξωτερικού. Λόγω των προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί από την πανδημία, εννοείται πως και η δυσκολία μετακίνησης του μέρους λόγω περιορισμού του COVID-19 συμπεριλαμβάνεται στις ανωτέρω περιπτώσεις εκπροσώπησης αυτού μόνο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του.

Αυτό που θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερα αντιληπτό είναι ότι οι λόγοι που αναφέρονται ανωτέρω είναι καθ' όλα περιοριστικοί και συνάμα ιεραρχικοί και η εν λόγω διάταξη θα πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Ο νομοθέτης θέλησε να προβλέψει συγκεκριμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες να επιτρέπεται η διεξαγωγή της ΥΑΣ παρουσία μόνο του πληρεξουσίου δικηγόρου του μέρους, καθώς, ως έχει λεχθεί ανωτέρω, σημασία έχει το ίδιο το μέρος να ακούσει και να ακουσθεί. Άξιο σημασίας κρίνεται το ότι ο νομοθέτης προβαίνει σε ένα περαιτέρω βήμα: ακόμα και αν υφίσταται δυσκολία μετακίνησης του μέρους θέτει έναν περιορισμό, ότι θα πρέπει να ελεγχθεί (εν πρώτοις από τον διαμεσολαβητή) ότι δεν μπορεί και να συμμετέχει μέσω τηλεδιάσκεψης, ώστε μόνον τότε

να μπορεί να εκπροσωπηθεί μόνο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Σε κάθε περίπτωση, η εξουσιοδότηση προς τον πληρεξούσιο δικηγόρο του μέρους πρέπει να είναι έγγραφη και να είναι θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής.

(15) Είναι υποχρεωτική η προσκόμιση εγγράφων από τον πληρεξούσιο δικηγόρο που να δικαιολογούν την απουσία του μέρους και τι φύσεως έγγραφα γίνονται αποδεκτά;

Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη δύο (2) βασικοί παράμετροι: πρώτον, η διεξαγωγή της ΥΑΣ και εν γένει ο θεσμός της διαμεσολάβησης δεν είναι δικαστήριο (δεν το αντικαθιστά ούτε το υποκαθιστά) και δεύτερον ότι στο εδάφιο γ' της παρ. 5 του άρθρου 7 γίνεται η αναφορά «...του οποίου αποδεδειγμένα δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία...». Όταν κάποιο μέρος εκπροσωπείται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του μόνο και δεν είναι εφικτή η φυσική του παρουσία, θα πρέπει ο πληρεξούσιος δικηγόρος να προσκομίσει τα έγγραφα, ίδιας αποδεικτικής δύναμης με τα όσα ισχύουν στην πολιτική δίκη και τα οποία ο διαμεσολαβητής δεν έχει υποχρέωση να τα αμφισβητήσει ή να κρίνει εν γένει περί αυτών, καθώς ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του αρμόδιου δικαστή που θα εκδικάσει την υπόθεση, να κρίνει επί του κύρους των εγγράφων και να ελεγχθεί, εν τέλει, αν η παρουσία του μέρους ήταν δικαιολογημένη ή αδικαιολόγητη και να εφαρμόσει τα όσα αναλογικά ισχύουν στο νόμο περί της μη συμμετοχής του μέρους στην ΥΑΣ. Τα σχετικά έγγραφα θα αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα του πρακτικού της ΥΑΣ. Επιπροσθέτως, αν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι δεν προσκομίσουν τα ανωτέρω έγγραφα ή αν τα μέρη δεν τα αποστείλουν με οποιονδήποτε τρόπο στον διαμεσολαβητή, τα οποία θα δικαιολογούν την μη φυσική παρουσία του μέρους, τότε στο πρακτικό περάτωσης/διεξαγωγής της ΥΑΣ καλό θα είναι να αναγραφεί ο λόγος της μη φυσικής παρουσίας του μέρους, κατά δήλωση είτε του μέρους είτε του πληρεξουσίου δικηγόρου του.

(16) Σε περίπτωση εκπροσώπησης του μέρους ποιος υπογράφει το πρακτικό περάτωσης της ΥΑΣ;

Κατά την γνώμη μας αρκεί η υπογραφή από τον εξουσιοδοτούμενο νομικό παραστάτη/πληρεξούσιο δικηγόρο ή τον αντιπρόσωπο του νομικού προσώπου, με την προϋπόθεση όμως η έγγραφη εξουσιοδότηση να παρέχει την ειδική εντολή προς αυτόν να υπογράψει ρητά το σχετικό πρακτικό περάτωσης/διεξαγωγής της ΥΑΣ, κάτι που πρέπει να ελέγξει και ο διαμεσολαβητής. Η δυνατότητα αυτή προκύπτει από την γραμματική ερμηνεία του εδαφίου α' της παρ. 4 του άρθρου 7, όπου αναφέρει την υπογραφή του σχετικού πρακτικού από όλους τους συμμετέχοντες.

(17) Σε περίπτωση διεξαγωγής της ΥΑΣ μέσω τηλεδιάσκεψης πώς υπογράφεται το πρακτικό περάτωσης της ΥΑΣ;

Αποτελεί μείζον θέμα για το οποίο δεν υφίσταται σαφή απάντηση και όλοι οι επαγγελματίες της διαμεσολάβησης, όπως και οι νομικοί παραστάτες/πληρεξούσιοι δικηγόροι και τα μέρη αναμένουν είτε την έκδοση δικαστικών αποφάσεων που θα κρίνουν επί της τύχης των υπογραφών είτε να υπάρξει ξεκάθαρη νομοθετική πρόβλεψη, με την προσθήκη σχετικής διατάξεως στο νόμο 4640/2019 που να ρυθμίζει το ζήτημα αυτό. Κατά την άποψή μας, στο εν λόγω ερώτημα, αν και θα πρέπει να κάνουμε χρήση και να αποδεχθούμε κάθε ηλεκτρονικό επιβοηθητικό μέσο που μας παρέχει σήμερα η τεχνολογία, είναι ότι οι υπογραφές του πρακτικού, ελλείψει σχετικής διατάξεως, πρέπει να είναι πρωτότυπες. Το πρακτικό περάτωσης/διεξαγωγής της ΥΑΣ θα πρέπει να αποσταλεί σε έγχαρτη μορφή προς όλα τα συμμετέχοντα μέρη και να τεθούν οι σχετικές υπογραφές. Για τον σκοπό αυτό και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα μέρη τελικώς συναινούν στην υπογραφή του πρακτικού με τον τρόπο αυτό, θα πρέπει να αναγραφεί στο πρακτικό περάτωσης η σειρά με την οποία θα υπογράψουν τα συμμετέχοντα πρόσωπα (υπογράφοντας ο διαμεσολαβητής πάντα τελευταίος), καθώς και ο τρόπος αποστολής. Αν και η χρήση σκάνερ και η αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) για την υπογραφή από τον κάθε έναν ξεχωριστά (χωρίς βέβαια να παραλειφθεί και στην περίπτωση αυτή η αναγραφή στο πρακτικό περάτωσης της συναίνεσης των μερών για τον τρόπο αυτό αποστολής και υπογραφής), μπορεί να πραγματοποιηθεί και να θεωρηθεί ως μία ενδεδειγμένη γρήγορη και ανέξοδη λύση, ωστόσο, άγνωστο είναι το πως θα κρίνει το αρμόδιο δικαστήριο ένα απαραίτητο διαδικαστικό έγγραφο (το οποίο κατατίθεται πρωτότυπο στο δικαστήριο και δεν διαβιβάζεται ηλεκτρονικά), που στην τελική παίζει ρόλο και εξαρτά το παραδεκτό ή όχι της συζήτησης της σχετικής αγωγής.

(18) Τι συμβαίνει στην περίπτωση όπου ένα από τα μέρη της ΥΑΣ είναι και δικηγόρος, δηλαδή ο δικηγόρος έχει τη δικονομική ιδιότητα του ενάγοντα ή του εναγομένου; Απαιτείται η εκπροσώπησή του από άλλον δικηγόρο;

Ο νόμος 4640/2019 απαιτεί τόσο κατά τη διεξαγωγή της ΥΑΣ όσο και κατά την εκούσια διαμεσολάβηση τα μέρη να παρίστανται υποχρεωτικά με δικηγόρο. Η αιτιολογία αυτή εδράζεται στο γεγονός ότι οι πληρεξούσιοι των μερών θα διασφαλίσουν τα συμφέροντά των εντολέων τους/μερών στο μέγιστο βαθμό, όπως επίσης και ότι θα επιλύσουν τυχόν νομικά ζητήματα κατά την διεξαγωγή των ανωτέρω διαδικασιών, όντας αποκλειστικά αρμόδιοι και υπεύθυνοι προς τούτο. Ο νόμος 4640/2019 κάνει μία γενική αναφορά στην ιδιότητα των μερών, θέλοντας να τονίσει ότι

πρόκειται για ένα πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, το οποίο δύναται να επιλύσει την οποιαδήποτε διαφορά του με διαμεσολάβηση ή θα πρέπει να διεξαχθεί η ΥΑΣ, προκειμένου το μέρος να μάθει, εν αρχής, για το θεσμό της διαμεσολάβησης και το τί αυτή προσφέρει. Συνεπώς, δεν μπορεί και δεν πρέπει να κατηγοριοποιεί τα μέρη σε ομάδες/επαγγελματίες κτλ, και κατ' επέκταση να αναφέρει τί θα συμβαίνει σε κάθε κατηγορία.

Με αναφορά τα συνοπτικώς λεχθέντα ανωτέρω, ο δικηγόρος, έως και σήμερα, έχει τη δυνατότητα στα αρμόδια δικαστήρια να παρίσταται αυτοπροσώπως, ώστε να υποστηρίζει τον εαυτό του και τα συμφέροντά του είτε φέρει την δικονομική θέση του ενάγοντος είτε την θέση του εναγομένου (συνδυασμός των άρθρων 61 παρ. 3 και άρθρο 81 του ν. 4194/2013 «Κώδικας περί Δικηγόρων»). Να σημειώσουμε ότι το προηγούμενο είναι μια δυνητική παροχή, καθώς έχει το δικαίωμα, εάν το επιθυμεί, να αναθέσει την υπόθεσή του σε άλλον δικηγόρο. Κατ' επέκταση, τα όσα ισχύουν στον Κώδικα Δικηγόρων και συνεπακόλουθα στα δικαστήρια, κατά την προσωπική μας άποψη, ισχύουν και στη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Δηλαδή να παρίσταται αυτοπροσώπως κατά τη διεξαγωγή της ΥΑΣ, έχοντας και την ιδιότητα του δικηγόρου, δικαίωμα που του παρέχει ο ίδιος ο νόμος, βάσει των ανωτέρω διατάξεων. Δεν καθίσταται λογικό ο ν. 4640/2019 να αποκλείει τις ειδικότερες διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων, που καθορίζουν εν γένει την ιδιότητα του δικηγόρου, αφού στην τελική, σε ένα πολιτικό δικαστήριο θα μπορεί να υποστηρίξει αυτοπροσώπως τον εαυτό του. Άρα, καθίσταται αντιφατικό να επιβάλλει ο νομοθέτης στο νόμο 4640/2019 την υποχρέωση του δικηγόρου που έχει την ιδιότητα του ενάγοντος/επισπεύδοντος μέρους ή και εναγομένου να παρίσταται με δικηγόρο και στην ανοιχθείσα πολιτική δίκη να του δίνει τη δυνατότητα να παραστεί αυτοπροσώπως. Συμπερασματικά, δύναται ο δικηγόρος να παραστεί αυτοπροσώπως στην ΥΑΣ και στην εκούσια διαμεσολάβηση, κατά την γνώμη μας, εκτός αν ο ίδιος επιθυμεί να τον υποστηρίξει/συνδράμει/εκπροσωπήσει άλλος πληρεξούσιος δικηγόρος/νομικός παραστάτης.

(19) Είναι υποχρεωτική η διεξαγωγή της ΥΑΣ με πρόσωπα αγνώστου διαμονής;

Ελλείψει σχετικής νομοθετικής πρόβλεψης, οι αγωγές, για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση διεξαγωγής ΥΑΣ, με πρόσωπα αγνώστου διαμονής δεν εξαιρούνται, εκτός είτε αν ρητά εξαιρεθούν από το νομοθέτη είτε αν εκδοθούν σχετικές δικαστικές αποφάσεις που να κρίνουν περιττή και άνευ ουσίας τη διεξαγωγή της ΥΑΣ, όταν μόνον αποδεδειγμένα ο εναγόμενος είναι αγνώστου διαμονής, λόγω κυρίως των περιττών εξόδων που πραγματοποιούνται και που δεν συνάδουν με τον σκοπό εισαγωγής της ΥΑΣ στις διαφορές του άρθρου 6. Σε κάθε περίπτωση, ανήκει στη διακριτική ευχέρεια των πληρεξουσίων δικηγόρων και των μερών εν γένει, να αποφασίσουν για το πώς θα

πράξουν σε αυτές τις περιπτώσεις και να το υποστηρίξουν ανάλογα στις προτάσεις της αγωγής τους, ωστόσο, αν θελήσουν, υπό τον φόβο κήρυξης απαράδεκτης της συζήτησης της αγωγής να διενεργήσουν την ΥΑΣ, ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων 135 επ. ΚΠολΔ⁹.

(20) Τρίτα πρόσωπα μπορούν να συμμετέχουν είτε στην ΥΑΣ είτε σε διαμεσολάβηση για εκπαιδευτικούς ή άλλους λόγους;

Στην περίπτωση αυτή εφαρμογή έχει η διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4640/2019, δηλαδή ότι πρέπει όλοι οι συμμετέχοντες να δεσμευτούν εγγράφως για το απόρρητο της διαδικασίας. Κατ' επέκταση, όσοι τρίτοι συμμετάσχουν, είτε για εκπαιδευτικούς λόγους είτε είναι πρόσωπα που θα συμμετάσχουν ενεργά στη διαμεσολάβηση, ως πρόσωπα που θα συμβάλλουν στην ουσιαστική επίλυση της διαφοράς μέσω της ιδιότητας για την οποία καλούνται, θα πρέπει να δεσμευτούν εγγράφως. Άλλωστε, αυτό προκύπτει και από το ότι θα πρέπει να ενημερωθούν για τη διάταξη της παρ. 6 του ίδιου άρθρου, σχετικά με τις συνέπειες συμμετοχής τους στη διαμεσολάβηση και άρα, αν μία υπόθεση εισαχθεί σε πολιτικό δικαστήριο θα πρέπει να προκύπτει, εγγράφως πάντα, ποια πρόσωπα συμμετείχαν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Τα ίδια ισχύουν αναλογικά και για τη συμμετοχή τρίτων στην ΥΑΣ, αν και στην πράξη οι μόνοι που μπορούν να συμμετέχουν είναι τρίτα πρόσωπα για εκπαιδευτικούς λόγους. Ο νόμος δεν ορίζει συγκεκριμένα ότι θα πρέπει να υπογράψουν το συμφωνητικό υπαγωγής της διαφοράς σε διαμεσολάβηση, απλά αναφέρει την οπωσδήποτε έγγραφη δέσμευση. Αυτό, λοιπόν, μπορεί να γίνει στην πράξη είτε με το συμφωνητικό υπαγωγής, όπου θα αναφέρονται ότι αυτά τα τρίτα πρόσωπα συμμετέχουν υπό κάποια ιδιότητα είτε με πρόσθετο έγγραφο (NDA - Non Disclosure Agreement), το οποίο, όμως και πάλι θα συνυπογραφεί από όλα τα συμμετέχοντα μέρη. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 4640/2019 το πρακτικό της διαμεσολάβησης συμπεριλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τα ονόματα των τρίτων που συμμετείχαν (περίπτωση ε').

Ε. Επίλογος

Μετά από δέκα περίπου έτη ρύθμισης του θεσμού της διαμεσολάβησης στην ελληνική έννομη τάξη (αρχικά με το ν. 3898/2010, την τροποποίησή του με το ν. 4512/2018 και λαμβάνοντας την μέχρι και σήμερα μορφή με το ν. 4640/2019) βρισκόμαστε πλέον στο σημείο να θεωρούμε, μετά

⁹ Παραθέτουμε και την άποψη δύο εκ των εκπαιδευτριών του βασικού προγράμματος κατάρτισης διαμεσολαβητών του ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑ», όπως δημοσιεύθηκε πρόσφατα: <https://www.eodid.org/el/2021/01/12/ypochreotiki-archiki-synedria-diamesolavisis-se-periptoseis-prosopon-agnostoy-diamonis/>

βεβαιότητας πλέον, ότι κάποια πρώτα βήματα, που σχετίζονται με την ουσιαστική διάδοση του θεσμού και τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να έχει ως ένας εξωδικαστικός τρόπος επίλυσης διαφορών, λαμβάνουν χώρα και με δεδομένες πάντα τις αντίξοες συνθήκες που όλοι βιώνουμε στην Χώρα μας από τις επιπτώσεις της πανδημίας, χωρίς, ωστόσο, αυτό να σημαίνει ότι δεν έχουν διαπιστωθεί κάποια διαδικαστικά ζητήματα, τα οποία χρήζουν περαιτέρω εξέτασης από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Το Αθηναϊκό Κέντρο Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», από την έναρξη λειτουργίας του, βρισκόταν και συνεχίζει να βρίσκεται δίπλα στους ανθρώπους που στηρίζουν τον θεσμό και που θέλουν να συμβάλλουν στην ουσιαστική μετεξέλιξη του. Το ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» αφουγκράζεται τις ανάγκες των πολιτών, των δικηγόρων και των διαμεσολαβητών και προσπαθεί να διενεργεί κάθε πράξη, στα πλαίσια των εξουσιών που του παρέχει ο νόμος και των εκ του καταστατικού αρμοδιοτήτων του, ώστε να αποτελέσει καταλυτικό παράγοντα και να συμβάλλει αποτελεσματικά, το πρώτον, στο ότι η διαμεσολάβηση δεν πρέπει να θεωρηθεί ως ένας θεσμός-εμπόδιο στην απονομή δικαιοσύνης από τα πολιτειακά όργανα, αλλά να θεωρηθεί ως ένας σύμμαχος για την ταχεία και ορθή απονομή αυτής. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό απαιτείται να υπάρξει μία αμφίδρομη σχέση: παροχή ποιοτικών υπηρεσιών από διαμεσολαβητές, οι οποίοι θα είναι καθ' όλα καταρτισμένοι, οργανωτικοί, πειθαρχημένοι και θα επιζητούν κάθε φορά την περαιτέρω αναβάθμιση του θεσμού και συνάμα την παροχή ενός συστήματος αρωγής, εποπτείας και ελέγχου από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και την ΚΕΔ, εντός των αρμοδιοτήτων που της παρέχει ο νόμος.

Το ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» βρίσκεται πάντα στη διάθεση όλων όσων θέλουν να ενημερωθούν για τον θεσμό, να εκπαιδευθούν μέσω του άρτιου προγράμματος βασικής εκπαίδευσης διαμεσολαβητών που παρέχει, να καταθέσουν προτάσεις προς συζήτηση για την ποιοτική βελτίωση του νομικού πλαισίου του θεσμού της διαμεσολάβησης ή και ακόμα να καταθέσουν τις απόψεις τους από την πρακτική εφαρμογή του ν. 4640/2019.

Σας ευχαριστούμε για την εμπιστοσύνη που δείχνετε στο Αθηναϊκό Κέντρο Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»

Μιχαήλ Κ. Καλαντζόπουλος

Δικηγόρος - Διαμεσολαβητής

Γενικός Γραμματέας ΔΣΑ

Πρόεδρος ΑΚΚΕΔ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»